

УДК 327.8:32.01

DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v047.2024.21>**І. В. Журба**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3067-2380>

асистент кафедри філософії та соціології

Навчально-наукового інституту соціальних і гуманітарних наук
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

МЕДІА ТА СЕПАРАТИЗМ: ЯК ІНФОРМАЦІЙНІ КАМПАНІЇ ВПЛИВАЮТЬ НА РОЗВИТОК КОНФЛІКТІВ

Постановка проблеми. У сучасному світі медіа відіграють вирішальну роль у формуванні громадської думки та впливу на політичні процеси. Сучасні сепаратистські рухи часто знаходять свою силу не лише в ідеологічних та політичних чинниках, але й у медійному просторі. Медіа відіграють ключову роль у формуванні сприйняття сепаратистських рухів, мобілізації підтримки останніх та ескалації конфліктів. Актуальність цієї роботи полягає в аналізі питання того, як інформаційні кампанії впливають на розвиток сепаратистських конфліктів, враховуючи різні аспекти впливу медіа на цей процес.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження сепаратизму з різних точок зору можна знайти у роботах таких зарубіжних учених, як Б. Андерсон, Е. Гелнер, Е. Сміт, Д. Л. Горовіц, К. Каннінгем, Дж. Лібл, С. Ліпсет, С. Роккан, Дж. Соренс, М. Коен та ін. У вітчизняній науці розгляд питань сепаратизму наявні у роботах В. Андріяш, М. Басараба, К. Вітмана, В. Горбатенка, Н. Горло, В. Дівака, О. Кіндратець, В. Котигоренка, І. Кресіної, О. Кривицької, Л. Лойко, Г. Луцишин, О. Майборода, Л. Нагорної, Ю. Остапця, І. Рафальського, Ю. Римаренка, Є. Рябініна, О. Стогової, О. Стойко, Т. Халавки та ін. Однак необхідно зазначити, що в Україні практично немає праць, присвячених впливу засобів медіа на сепаратистські рухи і розвиток міжнаціональних конфліктів.

Формулювання мети та завдань статті. Мета статті – розкрити аспекти використання медіа як інструменту впливу на перебіг конфліктів, спричинених сепаратистськими прагненнями. З метою досягнення зазначеної мети дослідження поставлено такі завдання: розкрити особливості використання сепаратистськими рухами медіа ресурсів для створення власного позитивного іміджу й привертання уваги міжнародної спільноти до своїх дій; з'ясувати роль незалежної журналістики під час висвітлення діяльності сепаратистських рухів; визначити роль соціальних медіа як платформи мобілізації прихильників і розповсюдження сепаратистських ідей; дослідити, як інновації впливають на медіа у сепаратистських конфліктах, з акцентом на використання штучного інтелекту

(ШІ), дідфейк (deepfake), доповненої реальності (AR) та віртуальної реальності (VR) для створення фейкових новин та можливості AR і VR у наданні інтерактивного досвіду.

Виклад основного матеріалу. Сепаратистські рухи часто використовують медіа для створення позитивного іміджу на міжнародній арені. Вони поширюють історії про утиски, порушення прав людини та боротьбу за свободу, аби привертати увагу світової спільноти. Медіа-кампанії допомагають формувати образ борців за справедливість, що сприяє отриманню підтримки з-за кордону.

Курдські рухи, зокрема в Туреччині, Іраку та Сирії, активно використовують медіа для привертання уваги міжнародної спільноти до своєї боротьби за незалежність. «Сьогодні в Європі існує декілька потужних транснаціональних курдських ЗМІ, які діють зокрема у ФРН. Так, варто виділити головну щоденну газету Yeni Ozgur Politika і новинні портали Kurdistan24, Kurdistan TV, Rudaw TV та Zagros TV. Усі вони повністю або частково публікують актуальну інформацію про події, що відбуваються в області Курдистана... вони створюють позитивний образ курдів у світі, висвітлюючи їх як націю, яка готова до відкритого діалогу, та нові шляхи розуміння курдської ідентичності як правомірної і такої, що має право на існування» [1].

Курдські медіа, а також міжнародні новинні агенції регулярно висвітлюють порушення прав курдів, зокрема репресії з боку турецького уряду та боротьбу курдів проти ІДІЛ. Висвітлення подій в Рожаві, де курди створили автономну адміністрацію в північній Сирії, зосереджене на демократичних реформах та захисті прав жінок, що допомагає формувати позитивний імідж руху на міжнародній арені. Через такі медіа-кампанії курдські рухи отримали значну міжнародну увагу та підтримку. Наприклад, міжнародні новини про участь курдських жінок у військових формуваннях проти ІДІЛ викликали хвилю симпатій і захоплення у всьому світі, що, своєю чергою, сприяло посиленню підтримки з боку західних країн, як у формі гуманітарної допомоги, так і у вигляді політичної підтримки.

Створення позитивного іміджу через ЗМІ активно використовував і каталонський рух. Так,

у 2013 р., коли каталонці побудували живий людський ланцюг Via Catalana довжиною в 400 км, «...активісти з громадської організації «Каталонська національна асамблея» (КНА) в інтерв'ю для німецького часопису «Deutsche Welle» заявили, що ідею такої масової акції вони запозичили у громадян Прибалтики, коли в 1989 році естонці, литовці та латиші, вимагаючи незалежності від СРСР, вишукувались у живий ланцюг під назвою «Балтійський шлях» [2]. Інтерв'ю стало спробою довести легітимність дій шляхом історичної паралелі.

Прикладом спроби створення позитивного іміджу є й висвітлення подій з 2014 р. ЗМІ ОРДЛО, які, постійно викривляючи справжній стан речей, використовуючи мову ворожнечі щодо всього українського («11 % всього контенту» [3]), фейки («11 % матеріалів містили неправдиву або недостовірну інформацію» [4]) висвітлювали події на сході України не як сепаратизм, а як відновлення в правах так званого народу Донбасу («20 % матеріалу про самопроголошену владу» [5]).

Російські ЗМІ в свою чергу активно формували з самого початку подій російсько-української війни в 2014 р. позитивний образ мешканців Криму, східної частини України та представників сепаратистської влади з позицій окремої ідентичності, яка має виключно позитивні риси: «...законослухняність та працелюбність... володіння російською мовою та постійне її вживання, культурна та соціальна інтегрованість у простір «руського міра», православне віросповідання та відданість УПЦ-МП... більша гуманність, кращий розумовий та фізичний розвиток, більша відданість традиційним сімейним цінностям (любов до дітей, багатодітність, повага до літніх людей, гетеросексуальна орієнтація), більша чесність і миролюбність порівняно з представниками інших регіонів України та учасниками Євромайдану...» [6].

Наведені приклади ілюструють, як ефективно використання медіа може сприяти досягненню політичних цілей, привертаючи увагу світової спільноти та впливаючи на міжнародну політику. У зв'язку з цим важливо розуміти механізми цього впливу та забезпечувати об'єктивне висвітлення подій для запобігання маніпуляціям і пропаганді.

Інструментом формування громадської думки та надання інформації про сепаратистські рухи та конфлікти певним чином є журналістика як діяльність з активної участі у процесі збирання, аналізу та поширення інформації громадянами, які мають професійну підготовку.

Особливе місце займає незалежна журналістика, оскільки вона може надавати об'єктивну інформацію, яка допомагає суспільству зрозуміти реальні події, а незалежні журналісти працюють

без впливу урядових або комерційних інтересів, що дозволяє їм надавати чесну та достовірну інформацію про події. Однак професіонали, які висвітлюють сепаратистські конфлікти, стикаються з численними етичними викликами, що впливають як на їхню роботу, так і на розвиток конфліктів.

Свого часу у зоні збройного протистояння на сході України з 2014 р. робота незалежних журналістів допомагала висвітлювати реальний стан справ і привертати увагу до гуманітарних аспектів конфлікту. Незалежні репортажі про життя людей у зонах бойових дій, їхні труднощі та потреби, дозволяли світовій спільноті зрозуміти справжню картину конфлікту. Наприклад, журналісти таких медіа, як «BBC», «Reuters» та «Al Jazeera», неодноразово висвітлювали історії мирних жителів, що опинилися в центрі бойових дій, показуючи реальні людські страждання, які часто залишаються поза увагою офіційних повідомлень. «З початку травня у нас сильна ескалація. Зараз часто обстрілюють житлові будинки та квартали, є поранені, такого давно не було», – каже в розмові з «BBC News Україна» інша місцева жителька, координатор гуманітарної місії «Проліска» в Майорську Тетяна Кошель... «Знайома, яка живе з дитиною у Старій Авдіївці, це район біля промзони, звикла, що кулі летять в городи, падають осколки та завжди чути важку техніку. То зараз вони переїхали якомога далі, в центр Авдіївки», – каже Олена» [7].

Незалежні журналістські розслідування часто привертають увагу міжнародної спільноти до порушень прав людини та інших аспектів конфлікту. Наприклад, репортажі про обстріли цивільних об'єктів у містах, таких як Донецьк та Луганськ, допомогли мобілізувати міжнародну гуманітарну допомогу та тиск на сторони конфлікту для дотримання перемир'я та захисту цивільного населення. Так, в 2015 р. «BBS NEWS Україна» повідомляла: «...станом на початок лютого, за час конфлікту загалом загинули 5358 людей, поранені – 12235. Сюди включили 298 пасажирів рейсу МН17. Майже мільйон біженців покинули зону конфлікту і виїхали до України. Ще 600 тисяч поїхали в інші країни, зокрема, 400 тисяч – до Росії» [8].

Журналісти, які висвітлюють сепаратистські конфлікти, стикаються з питанням об'єктивності. Вони повинні балансувати між необхідністю надання правдивої інформації та ризиком бути використаними як інструмент пропаганди. Це особливо важко у ситуаціях, коли доступ до інформації обмежений або контролюється однією зі сторін конфлікту.

Журналісти, які працюють у Сирії, часто стикаються з небезпекою для свого життя, висвітлюючи події у регіонах, контрольованих різними

групами. Багато журналістів ризикують бути викраденими, вбитими або пораненими. Згідно з доповіддю Комітету захисту журналістів Сирія займає перше місце «...в якості «найбільш небезпечної для преси» країни в 2015 році... У 2012, 2013 і 2014 роках число вбивств журналістів в Сирії набагато перевищувало відповідну статистику в інших країнах світу. Як наголошується в доповіді, зниження чисельності вбивств в Сирії, де в 2015 році було вбито 13 журналістів, частково відображає той факт, що там, загалом, працювало менше журналістів, оскільки багато великих міжнародних інформаційних агентств вирішили не посилати своїх співробітників до Сирії, а місцеві журналісти втекли з країни» [9]. Так, репортери, що виконували свої завдання в Алеппо під час облоги, змушені були працювати в надзвичайно небезпечних умовах, намагаючись передати правдиву інформацію про страждання цивільного населення та воєнні злочини.

Не завжди незалежна журналістика відображає реальний стан речей. Неправильна або викривлена інформація призводить до загострення конфліктів, поширюючи ворожнечу та непорозуміння між сторонами, а їх репортажі використовуються різними сторонами конфлікту для підтвердження власної позиції. На думку, кореспондентки Є. Цурикової «...журналістика конфліктів – це не стільки про окремі факти, скільки про контекст. Парадоксально, але об'єктивні, «голі» факти не допомагають зрозуміти реальність, а лише породжують прогалини у причинно-наслідкових зв'язках та конструюють мозаїчне сприйняття подій. Для того, щоб аудиторія змогла з'ясувати, що відбувається між сторонами конфлікту, журналіст має представити історико-соціальний контекст та актуальний стан подій, групові та індивідуальні позиції щодо конфлікту, які залежать від ідентичності та колективного досвіду спільнот» [10].

Приклади з конфліктів на сході України та в Сирії показують, як журналістика може як допомагати у вирішенні конфліктів, так і ускладнювати їх, залежно від того, як інформація подається та використовується, тобто має як конструктивний, так і деконструктивний характер.

Наступним інструментом у парі «медіа та сепартизм» виступають соціальні мережі, які стали певними майданчиками для організації, мобілізації та поширення ідей серед широкої аудиторії, і таким чином мають можливість впливати на динаміку конфліктів у всьому світі. Використання соціальних мереж сепаратистськими рухами дозволяє останнім швидко поширювати інформацію, координувати дії та формувати громадську думку.

Соціальні мережі сприяють вірусному поширенню сепаратистських ідей. Відео, меми та інші

форми контенту можуть швидко розповсюджуватися серед користувачів, формуючи громадську думку та підтримку: «Соціальним мережам притаманне дуже швидке розповсюдження інформації на соціально важливі теми, яке ще називають вірусним. Цьому сприяють самі користувачі, використовуючи кнопку «поділитися». Також, характерним є багаторазове повторення повідомлень про якусь одну подію у стрічці користувача через те, що коло його друзів цікавиться однаковими темами. У разі розповсюдження недостовірної інформації, користувач з часом починає сприймати таку інформацію, як правдиву, адже за дослідженнями психологів, через певну кількість повторів мозок людини починає сприймати знайоме, як достовірне» [11, с. 38]. Така особливість дозволяє сепаратистським рухам ефективно залучати нових прихильників та підвищувати обізнаність про свої цілі.

Каталонський рух за незалежність активно використовував соціальні медіа для поширення своїх ідей. Під час референдуму 2017 р. меми та відео, що поширювалися в соціальних мережах, значно підвищили обізнаність про рух та його цілі. Відео з поліцейським насильством під час референдуму стали вірусними, привертаючи увагу світової спільноти та викликаючи хвилю обурення, що, своєю чергою, сприяло міжнародній підтримці каталонського руху та підвищенню тиску на іспанський уряд.

Вірусне поширення контенту в соціальних мережах допомагає сепаратистським рухам виходити за межі локальних конфліктів і привертати увагу міжнародної спільноти. Це може призвести до міжнародної підтримки, як у випадку з Каталонією, коли міжнародні ЗМІ активно висвітлювали події, що сприяло підвищенню рівня міжнародного тиску на Іспанію. Подібним чином, поширення відео про гуманітарні кризи та порушення прав людини може привернути увагу міжнародних організацій та урядів, що може вплинути на політичні рішення та дії на міжнародному рівні.

Інструментом мобілізації та розповсюдження ідей сепаратистських рухів стали ботоферми, які можуть писати дописи, коментувати, поширювати інформацію та взаємодіяти з іншими користувачами під різними іменами, створюючи ілюзію широкої підтримки чи засудження певних осіб або ідей, так званий астротурфінг, практика створення ілюзії масової підтримки.

Країна-агресор росія активно використовувала ботоферми для створення ілюзії масової підтримки «руського миру» в східному регіоні України, розповсюдження інформації про масові порушення прав людини з боку українських сил, що викликало негативні реакції у міжнародних медіа та серед громадян інших країн або фейкові новини про економічний колапс в Україні, які мали на меті підірвати

довіру до українських реформ та зменшити підтримку з боку міжнародних партнерів. Мобілізація прихильників так званих «ЛНР» та «ДНР» шляхом підризу довіри до українського уряду та міжнародної спільноти, створення паніки та дезорганізації серед населення. Наведемо один яскравий приклад за 2022 р.: «за підрахунками акаунти, які були створені за допомогою тільки 80 ботоферм поширювали деструктивні меседжі на 10-мільйону (!!!!) аудиторію українців...» [12]. А таких прикладів з 2014 р. важко навіть підрахувати.

Не варто забувати, що технологічний прогрес істотно змінює медіа-середовище, зокрема і в контексті висвітлення сепаратистських конфліктів. Новітні технології, такі як штучний інтелект (ШІ), дїпфейк (deepfake), доповнена реальність (AR) та віртуальна реальність (VR), відкривають нові можливості для впливу на громадську думку та висвітлення подій.

Штучний інтелект має всі можливості стати дієвим інструментом у створенні правдоподібних фейкових новин. Зокрема, технології дїпфейк (deepfake) дозволяють створювати відео та аудіо, які важко відрізнити від справжніх, що може підризувати довіру до офіційних джерел інформації. Використання ШІ для генерації фейкових новин у контексті сепаратистських конфліктів допомагає впливати на громадську думку, спричиняючи дезінформацію та загострюючи конфлікти.

У 2019 році у США було створено відео-дїпфейк, на якому було змонтовано виступ політика, що нібито містив скандальні заяви. Хоча це відео не стосувалося сепаратистського конфлікту, воно демонструє, як легко можна маніпулювати громадською думкою за допомогою технологій. У контексті висвітлення сепаратистських конфліктів, такі технології можуть використовуватися для створення фейкових відео з «виступами» лїдерів конфліктуючих сторїн, що може спричинити панїку або змінювати ставлення громадськості до конфлікту.

Доповнена реальність (AR) та віртуальна реальність (VR) мають потенціал кардинально змінити спосіб висвітлення конфліктів, надаючи аудиторії більш інтерактивний та емоційно-захоплюючий досвід. Доповнена реальність і віртуальна реальність дозволяють створювати віртуальні тури по зонах конфліктів, що можуть підвищити обізнаність та залученість громадськості до проблем регіону. Використання AR і VR може суттєво впливати на громадську думку. Занурюючись у віртуальну реальність, люди можуть відчувати емоційний зв'язок з подіями та постраждалими, що підвищує їхню обізнаність та мотивацію до дій. Такі технології можуть використовуватися для проведення інформаційних кампаній, які сприяють міжнародній підтримці та залученню гуманітарної допомоги.

Висновки і перспективи подальших пошуків у даному науковому напрямку. Медійні кампанії є потужним засобом для лобювання міжнародної підтримки. Сепаратистські рухи застосовують медіа-кампанії, щоб залучити підтримку з-за кордону, впливаючи на політиків, громадські організації та міжнародні інституції. Такі кампанії можуть включати інтерв'ю, статті, відео та соціальні медіа, спрямовані на висвітлення проблем і цілей руху.

Журналістика, особливо незалежна, відіграє ключову роль у висвітленні сепаратистських рухів та конфліктів. Вона надає необхідну інформацію для формування об'єктивної громадської думки та може привертати міжнародну увагу до гуманітарних питань. Однак журналісти, які висвітлюють ці конфлікти, стикаються з численними етичними викликами, включаючи питання об'єктивності, безпеки та впливу на розвиток конфлікту.

Журналістика, особливо незалежна, відіграє важливу роль у висвітленні сепаратистських рухів і конфліктів. Вона надає необхідну інформацію для формування об'єктивної громадської думки та привертає міжнародну увагу до гуманітарних питань. Однак журналісти, які працюють у цих умовах, стикаються з численними етичними викликами, такими, як забезпечення об'єктивності, питання власної безпеки та вплив їхньої роботи на розвиток конфлікту.

Технологічні інновації, такі, як, штучний інтелект, дїпфейк, доповнена і віртуальна реальність, суттєво впливають на майбутнє медіа, зокрема й у висвітленні сепаратистських конфліктів. ШІ (AI) та дїпфейк (deepfake) можуть використовуватися для створення викривлених, підроблених новин, які підризувають довіру до офіційних джерел інформації та загострюють конфлікти. Водночас технології доповненої реальності (AR) і віртуальної реальності (VR) відкривають нові можливості для надання інтерактивного та емоційно-залежного досвіду, що підвищує обізнаність громадськості та сприяє міжнародній підтримці. Використання AR і VR дозволяє створювати реалістичні симуляції та візуалізації, які можуть глибоко впливати на сприйняття конфліктів і залучати глядачів на емоційному рівні. Це допомагає не лише привернути увагу до актуальних проблем, але й формувати глибше розуміння ситуації серед широкої аудиторії. Розуміння цих технологій та їхнього потенціалу є ключовим для розробки ефективних стратегій висвітлення конфліктів, боротьби з дезінформацією, а також створення нових форм освітніх та інформаційних кампаній. Впровадження AR і VR у журналістику та громадські комунікації може значно підвищити якість та впливовість інформаційного контенту, допомагаючи розв'язувати складні міжнародні питання.

Перспективи подальших наукових пошуків у цьому напрямку полягають у дослідженні впливу інформаційних кампаній медіа ресурсів на суміжні феномени сепаратизму, такі, як іредентизм, бездержавні нації тощо.

Література

1. Берегута В. Політична активність курдської діаспори у ФРН як фактор актуалізації курдської проблеми у міжнародних відносин. URL: <https://jts.donnu.edu.ua/article/view/8308/8307>.
2. Карасевич А., Лисенко Л. Прояви сепаратизму в Каталонії як чинник змін в Іспанії. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/2300/1/ПРОЯВИ%20СЕПАРАТИЗМУ%20В%20КАТАЛОНІІ%20ЯК%20ЧИННИК%20ЗМІН%20В%20ІСПАНІІ.pdf>.
3. Аналіз Інтернет_ЗМІ т. зв. «ДРН» та «ЛНР». URL: <https://imi.org.ua/news/analiz-internet-zmi-tzv-dnr-ta-lnr-u-kojniy-desyatiy-novini-mova-vorojnechischodo-ukrajintsiv-11-i17084>.
4. Аналіз Інтернет_ЗМІ т. зв. «ДРН» та «ЛНР». URL: <https://imi.org.ua/news/analiz-internet-zmi-tzv-dnr-ta-lnr-u-kojniy-desyatiy-novini-mova-vorojnechischodo-ukrajintsiv-11-i17084>.
5. Аналіз Інтернет_ЗМІ т. зв. «ДРН» та «ЛНР». URL: <https://imi.org.ua/news/analiz-internet-zmi-tzv-dnr-ta-lnr-u-kojniy-desyatiy-novini-mova-vorojnechischodo-ukrajintsiv-11-i17084>.
6. Бурковський П. Російська пропаганда про події в Україні: тенденції 2014-2015 років. Детектор медіа. 2017. 4 липня. URL: <https://ms.detector.media/mediaanalitika/post/19200/2017-07-04-rosiyska-propaganda-pro-podii-v-ukraini-tendentsii-20142016-rokiv/>.
7. Тороп О. Загострення на Донбасі: «Такого не було з 2015 року». BBS NEWS Україна. 2018. 23 травня. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-44221924>.
8. Червоненко В. Війна на Донбасі у цифрах, фактах і перемир'ях. BBS NEWS Україна. 2015. 6 лютого. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/politics/2015/02/150205_donbas_ato_total_summary_vc.
9. Сирія і Франція лідирують за кількістю убитих в 2015 році журналістів. Voice of America. 2015. 29 грудня. URL: <https://www.holosameryky.com/a/journalists-dead/3123342.html>.
10. Цурикова Є. Журналіст та конфлікти: як правильно висвітлювати. URL: http://fj.onu.edu.ua/zhurnalist-ta-konflikty-ia-k-pravylnno-vysvitliuvaty-ekspertna_dumka/.
11. Деструктивні впливи та негативні наративи: інструменти виявлення та протидії: метод.мат. / укл. Д. В. Дубов, А. В. Баровська, Ю.К. Каздобіна. К.: УФСБ, 2020. 60 с. URL: https://ufss.com.ua/wp-content/uploads/2020/03/UFSS_MediaLiteracy.pdf.
12. Нагорна А. Головна інфоброяр рф. Як працюють російські ботоферми. SPEKA. 2024. 9 лютого. URL: <https://speka.media/golovna-infozbroya-rf-yak-pracyuyut-rosiyski-botofermi-9316o4>.

Анотація

Журба І. В. Медіа та сепаратизм: як інформаційні кампанії впливають на розвиток конфліктів. – Стаття.

У статті розглядається, яким чином сучасні сепаратистські рухи здобувають силу не лише завдяки ідеологічним та політичним чинникам, але й через активне використання медіа, які впливають на сприйняття сепаратистських рухів, мобілізацію підтримки та ескалацію конфліктів. Автор розкриває особливості використання сепаратистськими рухами медіа ресурсів для створення власного позитивного іміджу і привернення уваги міжнародної спільноти до своїх дій. У статті наводяться приклади того, як сепаратистські рухи використовують традиційні та нові медіа, зокрема соціальні мережі, для впливу на громадську думку та мобілізації своїх прихильників. Окрему увагу приділено ролі незалежної журналістики у висвітленні діяльності сепаратистських рухів. Незалежні журналісти часто стикаються з численними етичними викликами, включаючи питання об'єктивності, безпеки та впливу їхньої роботи на розвиток конфліктів. У статті також аналізується роль соціальних медіа як платформи для мобілізації прихильників і розповсюдження сепаратистських ідей. Соціальні медіа надають можливість швидко і ефективно поширювати інформацію, організовувати акції та залучати нових учасників до руху. Автор детально описує, як інновації впливають на медіа у сепаратистських конфліктах. Особлива увага приділяється використанню штучного інтелекту (ШІ), deepfake, доповненої реальності (AR) та віртуальної реальності (VR) для створення спотворених новин і маніпуляції громадською думкою. Технології ШІ дозволяють автоматизувати створення контенту і поширювати його з неймовірною швидкістю, що може значно ускладнити перевірку фактів і боротьбу з дезінформацією. Водночас AR і VR відкривають нові можливості для надання інтерактивного та емоційно залученого досвіду, що підвищує обізнаність громадськості та сприяє міжнародній підтримці. Використання AR і VR дозволяє створювати реалістичні симуляції та візуалізації, які можуть глибоко впливати на сприйняття конфліктів і залучати глядачів на емоційному рівні. Це допомагає не лише привернути увагу до актуальних проблем, але й формувати глибше розуміння ситуації серед широкої аудиторії.

У статті комплексно аналізуються різні аспекти використання медіа у сучасних сепаратистських рухах, їх вплив на ескалацію конфліктів та мобілізацію підтримки. Автор підкреслює важливість розуміння цих процесів для розробки ефективних стратегій боротьби з дезінформацією та забезпечення об'єктивного висвітлення конфліктів. Це знання є ключовим для міжнародної спільноти у створенні умов для мирного врегулювання конфліктів та підтримки стабільності у світі.

Ключові слова: сепаратистські рухи, медіа, інформаційні кампанії, незалежна журналістика, соціальні мережі, штучний інтелект, доповнена реальність, віртуальна реальність.

Summary

Zhurba I. V. Media and separatism: how information campaigns influence the development of conflicts. – Article.

The article examines how contemporary separatist movements gain strength not only through ideological and political factors but also through the active use of media, which influence the perception of separatist movements, mobilize support and escalate conflicts. The author explores the specifics of how separatist movements use media resources to create their own positive image and draw the attention of the international community to their actions. The article provides examples of how separatist movements utilize both traditional and new media, including social networks, to influence public opinion and mobilize their supporters. Special attention is given to the role of independent journalism in covering the activities of separatist movements. Independent journalists often face numerous ethical challenges, including issues of objectivity, safety, and the impact of their work on the development of conflicts.

The article also analyzes the role of social media as a platform for mobilizing supporters and spreading separatist ideas. Social media enable the rapid and effective dissemination of information, organization of events, and recruitment of new members to the movement. The author elaborates on how innovations affect media in separatist

conflicts, with a particular focus on the use of artificial intelligence (AI), deepfake, augmented reality (AR), and virtual reality (VR) to create fake news and manipulate public opinion. AI technologies allow the automation of content creation and its dissemination at the incredible speed which can significantly complicate fact-checking and the fight against disinformation. Meanwhile, AR and VR open new possibilities for providing interactive and emotionally engaging experiences, raising public awareness and fostering international support. The use of AR and VR allows for the creation of realistic simulations and visualizations that can deeply affect the perception of conflicts and engage audiences on an emotional level. This helps not only to draw attention to current issues but also to foster a deeper understanding of the situation among a wide audience.

The article analyzes various aspects of media use in contemporary separatist movements, their impact on the escalation of conflicts, and the mobilization of support. The author emphasizes the importance of understanding these processes for developing effective strategies to combat disinformation and ensure objective coverage of conflicts. This knowledge is crucial for the international community in creating conditions for peaceful conflict resolution and supporting global stability.

Key words: separatist movements, media, information campaigns, independent journalism, social networks, artificial intelligence, augmented reality, virtual reality.